

Formannen har ordet

Etter en lang sommer er vi i gang igjen. Det har skjedd mye i laget i løpet av våren og sommeren, men kjøp av Grodalen mølle er vel høydepunktet. Kjøpet ble gjort mulig gjennom et stort bidrag fra kommunen, samt en halvpart fra egen kasse.



Nå er det opp til medlemmene i Historielaget å bevise at det var en god løsning på våre lagringsproblemer, samt at det var riktig å bevare dette gamle kulturminne

som mølla jo er. Det er valgt en «møllekomité», og det blir spennende å se hvilke planer denne kommer opp med.

Ellers er det bra å se at så mange medlemmer møter frem på markvandring, møter og lignende. Spesielt har kurset «Bli kjent i egen bygd» engasjer svært mange. Vi i styret er glad for den interessen dere viser.

Så står det bare igjen å ønske vel møtt til høsten og vinterens arrangementer.

Ole Rud

Hva har hendt, og hva hender ?

Dette har hendt :

- 29. mai Markvandring fra Spikkestad
- 21. august Markvandring fra Huseby
- 25. september Oldtidsmarsjen
- 3. november Medlemsmøte

Hva hender i lagets regi?

Husk: Kornmagasinet er åpent hver torsdag fra kl. 18.30 og til ca. 20. Vi ønsker alle velkommen innom til en prat og eventuelt et besøk på bygdesamlingen.

- 22. november: Lansering av 2. bind av bygdeboka «Røyken – Bygda og menneskene - 1940 – 2000» (innbudne)

8.desember: Julemøte

23. mars: Årsmøte

Ny runde med «Bli kjent i egen bygd» vurderes

Gamle byer i Syd Jylland

Farmand reiser og Liv Turid Sognebro vil i samarbeid med historielaget arrangere en 6 dagers tur til fire gamle historiske danske byer. Turen vil gå andre uken i mai 2006. Interesserte kan ta kontakt med Liv Turid Sognebro på tlf. 900 11 364

Fortsetter neste side

Røyken historielag - styret 2005/2006

Verv	Navn	Adresse	Tlf/mobil
Formann	Ole Rud	Helgerovn.2, 3430 Spikkestad ole-rud@online.no	31-28 46 10 911 85 202
Nestformann	Bjarne Kjos	Boks 62, 3431 Spikkestad bjarne.kjos@trygdeetaten.no	31-28 33 13 934 13 927
Kasserer	Arne Trulsvik	Bryggevn. 46A, 3470 Slemmestad brith.trulsvik@online.no	31 28 11 84 913 21 705
Sekretær	Anne-Kirsti Andresen	Nyvn.7, 3470 Slemmestad anne.andresen@royken.kommune.no	31 28 23 03 908 09 253
Styremedlem	Kari Sletner	Bøveien 7, 1389 Heggedal tom.sletner@mhh.no	31- 28 61 85
Varamedlem	Bjørn Fossnes	Utsikten 18, 3911 Porsgrunn b-foss@online.no	35-55-89-09 922 58 512
Varamedlem	Ole Sønju	Krystallveien 37, 3478 Nærnes ksonju@start.no	31 28 12 54
Varamedlem	Berit Jakslund	Aukeveien 54, 3472 Bødalen beritjo1@start.no	31 28 18 93 930 23 718

Ikke bare bo her, men også vite hvorfor

Født og oppvokst i Røyken, eller bodd her i 20 år, og tror du vet mye om denne lille biten av Norge? Ja, da er du blant det store flertallet som tar grundig feil. En god måte til å bøte på dette er å delta på Historielagets kurs: «Bli kjent i egen bygd». (3 kvelder + busstur på lørdag).

Vi ble med på kurset som ble holdt 7.-23. april. Også denne gang var interessen så stor at man tok inn flere enn Kornmagasinet med

rimelighet kunne romme. Likevel var det ingen som klaget over at det ble trangt.

Første kvelden ble så vel innfødte som innflyttere orientert om at mange dyktige og strevsomme mennesker har vært her før oss, og gjennom århundre møysommelig bygget opp grunnlaget for at vi kan bo og leve ganske bekvemt i Røyken. Terje Martinsen fortalte om tidligere tiders bosettinger og de menneskene som klarte å eksistere av jordbruk, fiske og



Vi strekker beina på vakre Hernestangen

Fortsettelse fra forrige side:

Brukt marked/loppetorg!

Historielaget har en del jern i ilden og alle disse koster penger. Vi kan nevne noen: Vår andel av utgiftene til ny Røykenbok, Mølla i Grodalen, vedlikehold av Kornmagasinet, og ikke minst: nye stoler til Kornmagasinet.

I denne forbindelse har Historielaget planer om et bruktmarked/loppemarked på Kornmagasinet til våren 2006. Vi har i vår eie en del gjenstander og bøker som ikke naturlig hører hjemme i en bygdesamling. Men dette i seg selv er ikke nok. Vi trenger hjelp fra våre medlemmer.

Tro om det ikke rundt i «de tusen hjem» finnes litt av hvert i skuffer, skap, uthus, loft og kjellere som for eieren har mistet interesse og bare tar opp verdifull plass. Kanskje dette kan bidra til å skaffe Kornmagasinet nye stoler?

Vi kan ikke ta i mot hvitevarer, store møbler, tung redskap eller klær, men ellers er vi mottakelig for det meste. Bøker, leketøy, verktøy, nips, sportsutstyr, plater, bilder, hobbyartikler, serviser, glass, krystall, fiskeutstyr, osv, osv.

Kontaktpersoner er:

Knut og Kari Stensdal tlf. 31 28 87 77,

Frøydís Christoffersen tlf. 31 28 21 02,

Kjell Kjos tlf. 31 28 48 18 eller noen fra styret.

Ta kontakt- vi kan hente, eller du kan bringe alt etter avtale.

HILSEN FRØYDIS

Allerede nå minner vi om at Røyken historielag er 40 år i 2006!

RED.

håndverk, og om hus, klær og redskaper som de selv laget. Han ga oss navn på stedene og menneskene, og betydningen av og opprinnelsen til stedsnavnene. Hvor kom menneskene fra, og hvorfor kom de hit? Vel nok var livet hardt og til tider trøstesløst, men evnen til å øyne det humoristiske i tragedien bidro til livsmotet. Terje Martinsen har mange morsomme eksempler på det. Han ga oss også en oversikt over næringslivets spede start og hvordan yrker og beskjeftigelser har endret seg fram til i dag.

Ole Sønju fulgte opp med levende skildringer av husmannsliv og livet ellers på bygda. Hvor og hvordan bodde de? Hvor store familier? Forholdet mellom gårdseiere og husmenn. Skolegang og kirkeliv. Kirkens og andre trosamfunns innflytelse på holdninger og levemåte.

Han tok oss med til Røyken kirke og ga en grundig innføring i stedets, kirkens og prestegårdens historie. Hans beretninger om prester og kirkens tjenere opp gjennom tidene var interessante, betagende og ofte med et humoristisk tilsnitt som ga rom til å sette tidligere hendelser i perspektiv.

Bjørn Brønner og Bjørn Fossnes holdt oss naglet til skjermen med sine lysbilder og skildringer den tredje kvelden, som hadde mottoet: «På kryss og tvers i Røyken». Så mangslungent, detaljert, storslått og vakkert greier vi nok ikke selv å oppleve Røyken, men bildene er beviset på at det lar seg gjøre og at man ikke behøver mang timers flyreise for å oppleve historisk sus og pittoreske scener. Samlingen, som består av 4-5000 bilder er en historisk skatt i seg selv, og vi håper at det vil finnes metoder til å bevare bildene for kommende generasjoner.

Så kom lørdag 23. april, dagen da vi skulle på busstur Røyken rundt og se det vi trodde at vi hadde sett før. 59 personer fylte opp en 2-etasjers buss, med en opplagt og vel forberedt Terje Martinsen ved mikrofonen. Langs veier vi har kjørt mange ganger før fikk vi snart en følelse av at vi i grunnen aldri hadde vært der, for her kom det beretninger og beskrivelser som satte fantasien i sving – vi kunne formelig se for oss stedene og menneskene i hus og landskap, hvordan de hadde ryddet, bygget og lagt grunnlaget for det som er. Beskrivelsene og fortellingene vekslet mellom det tragiske og muntre, og mange godbiter ble knyttet til steder slik at man lettere husker hvem, hva og hvor. I Slemmestad besøkte vi Cementmuseet der Cato Christoffersen ga oss innsikt i industri-

eventyret, som varte i 100 år. Vi fikk se laboratorie- og produksjonsutstyr samt en omfattende fotodokumentasjon. Etter en halv times rast på Puben gikk turen videre. Terje Martinsen holdt vår oppmerksomhet fanget hele bussturen igjennom og maken til lydhørt publikum opplever du sjelden.

En stor takk til Historielaget og de som brukte tid på å ledsage oss på en reise gjennom tid og landskap. Vi fikk plassert tidligere generasjoners mennesker i deres rette element, der de med sin dyktighet, innsikt og flid har sendt oss et budskap om å ta vare på det som de så møysommelig har bygget opp og regnet med at vi skulle videreføre.

STEINAR SANDVIK OG GURI SVERDRUP
(28.04.2005)

Markvandring Huseby-Åros

Vi var 23 stykker som 21. august hadde en kjempefin tur ledet av Terje Martinsen og Ole Sønju. Turen ble innledet med en omfattende informasjon om gården Huseby før og nu. Hans og Tor fortalte og viste rundt en lydhør gjeng.

Så gikk vi over et par av de 9 gravhaugene på gården, før vi krøp langs gjerdet opp på RV23 som har kuttet av den gamle veien. Vi gikk Krokoddveien opp til Lund og fikk masser av informasjon på veien dit.

På Lund tok Kåre Lund i mot, og vi satte oss ned i gresset med niste og drikke. Ole fortalte om handelsstedet basert på en gammel handelsbok han hadde fått låne av Kåre. Kundene på Lund kom langveis fra den gang veien mellom Hurum og Drammen gikk over gården. Kåre fortalte også mange små historier han hadde fått høre av sin far.

Etter pausen på Lund fortsatte vi ned Bergveien til Follestad, der turen endte.

De fleste av deltagerne hadde aldri gått denne veien før og alle var svært fornøyde med dagen. Ikke minst hadde vi været og takke - det var kjempefint, akkurat som guidene våre.

MED VENNLIG HILSEN
KJELL JØRGENSEN

Postens historie i Røyken bygd

I det Herrens år 1855, altså for 150 år siden, gav postvesenet ut det første norske frimerke. Det var et blått 2 shillingsmerke. Landet riksvåpen var avbildet, men merket hadde ikke påtrykket landets navn. På denne tiden begynte det også å skje ting i Røken bygd.



«I 1958 kom det postrute gjennom grenda. Til å begynne med var det Lars J. Schwenke på Gullaug som førte posten fra Drammen til Grini, derfra førtes den videre av stasjonsholder og postbonde Mikal Evensen. Siden overtok Hans Madsen på skydsstasjonen Lund hele postruten Drammen – Drøbak. Hans Lund ble snart en kjent skikkelse der han kom kjørende med karjol eller slede i sin store uniformsfrakk med posthornet ved siden, og han hadde forkjørsrett!

Alt i 1730 var det kommet en forordning som sa at «Post-Bønderne naar de komme i enge Pladser... da

at blæse udi Posthornene, at hvo som dem der maate møde, kunne vide at lade dem Plads til at forbie passere, paa det at Posten ey i saa maade skulle hindres eller Opholdes.»

I november 1868 ble postruten nedlagt, men Hans Lund var stadig å se når han skyssset reisende til Drammen.

Kåre Lund kan fortelle at veien fra Røyken til Åros og Sætre den gang gikk gjennom Lund gård, og at det også ble drevet butikk på gården. Jernbanen kom til Røyken i 1872, og ved de tider ble veien lagt om til dagens trassè, og butikkvirksomheten flyttet til Hodtvedt meieri.

Vi tar for oss alle postkontorene, poståpneriene og brevhusene i Røyken gjennom tidene:

3440 RØKEN

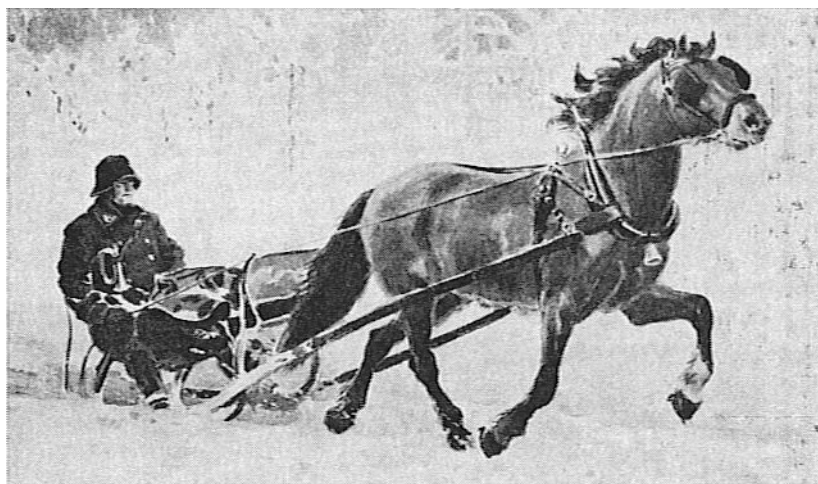
Røyken var trolig det første sted med noe form for posthandtering i bygda. Fra postens historie i Norge har vi klippet en del opplysninger:

RØKEN poståpneri, i Røken prestegjeld, Buskerud fogderi, under Drammen postkontor, ble opprettet ved Kgl.res 1.9.1858, med virksomhet fra 1.11.1858. Sirk. 14, 16.10.1858.

Poståpneriet flyttet trolig til jernbanestasjonen fra 1.4.1873. Sirk.5, 10.3.1873.

Navnet ble fra 1.1.1919 endret til RØYKEN. Sirk. 62, 17.12.1918.

Poståpneriet flyttet trolig til Røyken meieri- hus i 1920.



I ti år for post-skyssen gjennom grenda. Hans Lund fikk 40 daler i året som lønn og måtte da holde hest og kjøretøy for sommer og vinter

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostkontor, Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.3.1974 midlertidig status av postkontor B. Sirk.7, 13.3.1974.

Fra 1.5.1979 omgjort til postkontor C. Sirk. 18, 8.5.1979.

Ved omorganisering av postnummersystemet fra 1.3.1999 fikk postboksadressatene under postkontoret 3440 RØYKEN tildelt postnr 3441.

Datostempel ble tilsendt den 7.2.1859 av 1-rings type med stenskrift bokstaver.

(3440)

Poståpnere/postmestere/poststyrere:

Kirkesanger A. Gulbrandsen 1.11.1858.

Stasj.mester N. Amundsen 1.4.1873.

Stasj.mester Hans Torkildsen fra ca 1881 (f. 1855).

Stasj.mester S. Knudsen 8.7.1911 (f. 1864).

Sigurd Benjaminsen 1.8.1920.

Postelev Otto Christiansen 1.11.1926.

Bergljot Wærner 1.7.1938 (f. 1910).

Postfullm. Jan Ebbesberg 1.9.1974 (f. 1945).

Postkass. Ole Kvernød Gravdal 1.1.1980 (f. 1946).

Posteksp. Bjørn Kristian Syvertsen 1.3.1982 (f. 1957).

Posteksp. Hans Olav Tonby 1.10.1982 (f. 1961).

Posteksp. Grete Bø 1.9.1983-

De først kjente årlige poståpnerlønninger:

1858: 30spd – 1875: 40spd – 1879: kr. 320,-

1890: 600,- – 1897: 720,- – 1905: 500,-

1910: 900,- – 1914: 1200,- – 1917: 1500,-

Fra 1.7.1917 ble det gitt et midlt. dyrtidstillegg med 50 % av lønnen.

3442 HYGGEN

HYGGEN poståpneri, på Hyggenstranden, i Røken herred, Buskerud amt, under Drammen postktr., ble underholdt fra 1.4.1900 med søknedaglig bipost til/fra Røken poståpneri. Sirk. 16, 2.4.1900.

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostktr., Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.1.1977 status av postktr. C., Sirk. 31. 10.12.1976.

Postktr. flyttet i 1986 inn i nye lokaler i tidligere Hyggen Trevare.

Fikk fra 18.3.1968 tildelt postnr 3024, som fra 1.4.1987 ble endret til postnr 3442. (4. trafikktr. 26.11.1986.)

Datostempel av sveitserotypen med lukket stjerne ble tilsendt ved opprettelsen.

Postkontoret 3442 HYGGEN ble nedlagt fra 1.9.1996. Ingen endring i postadressen etter nedleggelsen. Sirk. 19, 9.8.1996.

(3024 / 3442)

Poståpnere/styrere:

Landh. og gårdbr. Kristian Hyggen 1.4.1900.

Handelsm. Joseph Lykmann 9.4.1904.

Handelsm. Alfred Pettersen 4.4.1907.

Skomaker John Bøhmer 27.5.1908.

Mathilde Bøhmer 9.11.1916 (f.1856).

Agnes (Bøhmer) Sjøstrøm 1.10.1920 (f.1897).

Torbjørn Fosshaug 1.7.1925.

Bygningssnekker Kaare Fosshaug 1.1.1933.

Birger Olaf Bredesen 1.7.1934 (f.1908).

Posteksp. Torunn Greve Bjerke 1.12.1977

F.postkass. Bjørn Ivar Heiene vikar 1.2.1984

Årlig poståpnerlønn:

År	1901	1906	1909	1913	1914	1917
Kr	150	200	250	300	350	450

Fra 1.7.1917 ble det gitt et midlt. dyrtidstillegg med 50 % av lønnen.



Hovelsrud på Nedre Hajum kjørte bygdas første postbil i 1920

3025 BAKKEN

BAKKEN brevhus, i Røyken komm., Buskerud fylke, under Drammen postkontor, ble opprettet den 1.7.1961. Posten ble sendt med bipostrute nr 2265. (Bakkekroken ved Hyggen skole)

Brevhuset 3025 BAKKEN ble lagt ned fra 1.6.1986.

«Kronet posthorn»-stempel ble tilsendt 13.6.1961.

(3025)

Brevhusstyrer:

Olaug Sandaker 1.7.1961 (f. 1923).

3026 JERDALTANGEN

JERDALTANGEN brevhus, i Røyken herred, Buskerud fylke, under Drammen postkontor, ble opprettet den 1.6.1948. Posten til/fra stedet ble sendt med bipostrute nr 2265 Hyggen — Røyken. Sirk. 19, 16.6.1948.

Brevhuset fikk fra 2.2.1949 status av brevhus II. Sirk. 2, 2.2.1949.

Brevhuset II fikk fra 1.7.1953 status av brevhus I. Sirk. 28, 28.9.1953.

3026 JERDALTANGEN brevhus I ble lagt ned fra 1.7.1978. Ny postadresse: 3024 HYGGEN. Sirk. 4, 28.1.1982.

«Kronet posthorn»-stempel ble tilsendt den 7.6.1948.

(3026)

Brevhusstyrer:

(?) (?) 1.6.1948.

Kjøpm. Ivar Nerby 13.3.1951 (f. 1923).

3430 SPIKKESTAD

SPIKKESTAD poståpneri, på jernbanestasjonen, i Røken herred, Buskerud fogderi, under Drammen postkontor, ble inntil videre underholdt fra 1.7.1892 i stedet for det tidligere brev-samlingsstedet Spikkestad. Sirk. 18, 5.7.1892. *anm: Brevsamlingssted på jernbanestasjonen fra 1888.*

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpost-

kontor, Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.1.1977 status av postkontor C, Sirk. 35, 10.12.1976.

Ved omorganisering av postnummersystemet fra 1.3.1999 fikk postboksadressatene under postkontoret 3430 SPIKKESTAD tildelt postnr 3431.

Datostempel av 2-rings vanlig type ble tilsendt ved opprettelsen.

(3430)

Poståpnere/styrere:

Lina Bredesen 1.7.1892.

Stasj.mester A. C. Stryken 1.10.1912 (f. 1866).

Stasj.mester Carl Andreas Alsen 15.2.1923 (f. 1878).

Overtatt av Norges Statsbaner fra 1.11.1935.

Postkass.V Gunn Birkeland 1.2.1980 (f. 1954).

Førstepostfullm. Bente Alice Tundal vikar fra 1.3.1984, fast 1.2.1985 (f. 1954). Under hennes permisjon i tiden 1.4.1985—1.10.1986 med Jorun Kristine Bernhard som vikar.

Bente Alice Tundal og Jorun Kristine Bernhard fra 1.10.1986, der de to delte styrerstillingen til 2.8.1993.

Poststyrer Bente Alice Tundal fra 2.8.1993

Den først kjente årlige poståpnerlønn var i 1895 kr 150,-, i 1901 kr 240,-, i 1906 kr 300,-, i 1916 kr 400,- og fra 1917 kr 550,-.

Fra 1.7.1917 ble det gitt et midtl. dyrtidstillegg med 50 % av lønnen.

3472 BØDALEN

BØDALEN brevhus, i Røyken herred, under Drammen postktr. ble opprettet 1.12.1924.

Navnet ble fra 12.12.1933 endret til DALBØ v/Sirk. 43, 12.12.1933.

Omgjort til poståpneri fra 1.1.1937.

Brevhuset nyttet først 4-rings kassasjonsstempel nr 254 og fikk tilsendt «Kronet posthorn»-stempel i oktober 1934.

Brevhusstyrer:

Oscar Sletta
1.12.1924 (f.1901).



DALBØ poståpneri i Røyken herred, Buskerud fylke under Drammen postktr. ble underholdt fra 1.1.1937 i stedet for tidl. brevhus. Posten til/fra stedet ble pakket til Drammensbanen merket Heggedal—Lier. Sirk. 48, 23.12.1936.

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostktr., Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.1.1977 status av postktr. C., Sirk. 35, 10.12.1976.

Navnet ble fra 1.1.1990 igjen endret til BØDALEN. Sirk. 39, 7.12.1989.

3472 BØDALEN ble nedlagt fra 1.9.1996. Ingen endring i postadressen etter nedleggelsen. Sirk. 19, 9.8.1996.

Datostempel av 2-rings type med tverrbjelker i indre ring ble antakelig tilsendt ved opprettelsen.

(3472)

Poståpnere/styrere:

Kjøpm. Oscar Sletta 1.1.1937 (f.1901).

Liv Isaksen (Schie) kst. 1.1.1971

Liv Schie Hammerfeldt (Isaksen) var ved Bødalen poståpneri i 30 år. Hun forteller til BM at hun i alle disse årene ikke en eneste dag har grudd seg for å gå på jobben. Hun trivdes godt med daglig å treffe en masse Bøddølinger, og sto gjerne til tjeneste med saker som egentlig ikke lå inn under hennes arbeidsområde. Mange trengte hjelp med å fylle ut skjemaer, skrive søknader med mer. Trist at postkontorene nå er lagt ned sier Liv.

Det var kundene som forlangte å få tilbake navnet Bødalen i 1990.

3477 BÅTSTØ

BÅTSTØ poståpneri, i Røyken herred, Buskerud fylke, under Drammen postktr., ble opprettet 1.4.1937 i stedet for det tidligere brevhus. Posten til/fra stedet ble sendt med bipostrutene nr 2258 og 2305. Sirk. 10, 23.3.1937.

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostktr., Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.1.1977 status av postktr. C., Sirk. 35, 10.12.1976.

3477 BÅTSTØ ble nedlagt fra 1.9.1996. Ingen endring i postadressen etter nedleggelsen. Sirk. 19, 9.8.1996.

Datostempel av 2-rings type med tverrbjelker i indre ring ble tilsendt ved opprettelsen.

(3477)

Poståpnere/styrere:

Kjøpm. Bjarne Høvik 1.4.1937 (f. 1902).

Karin Eriksen kst. 1.6.1976 (f. 1940).

3478 NÆRSNES

NÆRSNES poståpneri, i Røken herred, Buskerud amt, under Drammen postkontor, i landpostbudruten Røken — Aaros — Slemmestad, ble underholdt fra 1.1.1905. Sirk. 50, 17.12.1904.

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostkontor, Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk fra 1.1.1977 status av postkontor C, Sirk. 35, 10.12.1976.

Datostempel av sveitsertypen med lukket stjerne ble tilsendt ved opprettelsen.

(3478)

Poståpnere/styrere:

Lærer K. Christensen 1.1.1905 (f. 1855).

Landh. Ivar Lunde 1.2.1919 (f. 1878).

Helene Henriksen midlertidig fra 1.4.1944, fast 1.6.1944 (f. 1906).

Gudrun Marie Svendsen Løvaas kst. 1.2.1959, fast 1.7.1960 (f. 1908).

Postkass. Marit Synnøve Folkestad kst.

1.11.1976 (f. 1921).

Postkass. Ragnhild Johanne Sognebro vikar fra 1.8.1981 (f. 1954).

Posteksp. Arne Martin Limberg 1.5.1983 (f. 1960).

Borghild Wollebæk Andersen 1.1.1986 (?) (Har muligens trukket seg?).

John Henry Fadum 1.1.1986.

Kontorasp. Anne Bjørg Pettersen 1.9.1987

Poståpneren var ulønnet av Postverket 1908, da årlig lønn ble satt til kr 200,-, i 1912 kr 250,-, i 1913 kr 300,-, i 1914 kr 350,- og i 1917 kr 450,-. Fra 1.7.1917 ble det gitt midlt. dyrtidstillegg med 50 % av lønnen.

3474 ÅROS

ÅROS postfilial ble opprettet fra 1.11.1998. Postfilialen ble lagt under Drammen postområde, lå i Røyken kommune, Buskerud fylke, og fikk postadressen 3474 ÅROS. Sirk. 19, 23.10.1998.

Mer enn dette er ikke å finne på postens arkiv om Åros.

Fra «oppegående Årosinger» har vi imidlertid klart å finne ut av noe. Jon Leira, ordfører i bygda fra 1914 til 1945, var lærer på Frydenlund gamle skole. Her sies det at han også drev postkontor. Det fortelles at barna ofte fikk post med seg hjem fra skolen. Dette var trolig før hans periode som ordfører.

I lang tid ser posten i Åros neste ut til å ha vært et rent familieforetagende.

Alma Follestad kom fra Follestad gård i ca. 1930. Hun kjøpte bygningen «Heim» og drev post og telegraf her. Etter en stund overtok datteren, Åse Follestad. I noen år drev Juel Toffner posten i den bygningen som Samvirke-laget senere overtok, før Åse så igjen overtok. Hennes sønn, Arne Follestad, og senere hennes svigerdatter, Anne Follestad, drev posten videre til Anne døde i ca. 1974. Åse Hokseng, også kjent i Åros som «Åse Post», var bestyrer der fra ca. 1974 og fram til sin avgang i 1996. Bjørg Nilsen overtok etter dette.

Ingeborg Nyberg passet telegrafen i mange år.

Virksomheten ble en stund drevet fra «Heim Handel» som Else Follestad, senere gift Heggum, bygget i førkrigsårene. Etter hvert, trolig ca 1968, flyttet posten over veien til sentrumsbygget som John Lund da satte opp.

SAGFOSS

SAGFOSS poståpneri, på Hotvedt, i Røyken herred, Buskerud amt, under Drammen postkontor, i bipostruten 2260 Sætre - Røyken, ble underholdt fra 1.1.1918. Sirk. 61, 21.12.1917.

Poståpneriet SAGFOSS ble lagt ned fra 1.2.1967. Sirk. 44, 13.11.1967. Ny postadresse: 3440 RØYKEN. Kilde: nedlagte poststeder og poststeder som har endret navn i tiden 1900—1981.

Datostempel av sveitsertypen med lukket stjerne ble tilsendt ved opprettelsen.

Poståpnere:

Meieribest Ludv. M. Wear 1.1.1918 (f. 1880).

Landh. Johan Follestad kst. 15.10.1928 (f. 1882).

Johan Follestad jr. 1.12.1952 (f. 1911, død 25.4.1957).

Vikarer fra 25.4.1957.

Karen Johanne Monne Wear midlertidig fra 1.1.1958, kst. 1.4.1958, fast 1.7.1958 (f. 1922).

Astrid Svendsen kst. 1.9.1963.

Årlig lønn i 1918 var kr 200,- + 50 % midlt. dyrtidstillegg.

3470 SLEMMESTAD

SLEMMESTAD poståpneri, i Røken herred, Buskerud amt, under Drammen postkontor, ble underholdt fra 1.4.1903, i landpostbudruten Røken — Nærnes — Aaros. Sirk. 12, 28.3.1903.

Ved etablering av nye poststedsgrupper ble poståpneriet fra 1.11.1973 benevnt underpostkontor, Sirk. 41, 31.10.1973, og fikk midlertidig status av postkontor B fra 1.1.1974, Sirk. 51, 28.12.1973.

Ved omorganisering av postnummersystemet fra 1.3.1999 fikk postboksadressatene under postkontoret 3370 SLEMMESTAD tildelt postnr 3471.

Datostempel av sveitsertypen med lukket stjerne ble tilsendt ved opprettelsen.

(3370)

Poståpnere/postmestere:

Bokholder Ole Hagen 1.4.1903 (f. 1865).

Anne H. Svensen kst. 1.8.1928.

Emma Jacobsen (Reider) 16.12.1936 (f. 1902).

Erna Småland midlertidig fra 15.1.1947 (f. 1907).

Jens Ebbesen under ledighet fra 1.1.1951.

Liv Bugten 1.3.1952 (f. 1913).

Res.posteksp. Kjell Terje Sviggum 1.9.1980 (f. 1956).

Poststyrer Hans Olav Tonby 1.3.1983 (f. 1961).

Poststyrer Helga Fønnebo 25.8.1986 (f. 1933).

Postmester May Gunn Weseth 1.6.1997 (videre fra 1.6.1998).

Årlig poståpnerlønn var i 1903 kr 150,-, i 1906 kr 300,-, i 1910 kr 400,-, i 1914 kr 600,- og i 1917 kr 700,-.

Fra 1.7.1917 ble det gitt et midlt. dyrtidstillegg med 50 % av lønnen.

I skrivende stund ser det ut til at også Slemmestad postkontor skal nedlegges.

Et samfunn uten Securitas

Sagfoss poståpneri

Liv Turid Sognebro forteller til BM:

Som jentunge var jeg ofte på besøk hos onkel og tante, Astrid og Anker Svendsen som bodde på Sagfoss. Huset var nærmeste nabo til det gamle Hotvedt meieri. Tomta var bratt og det kunne være tungt å ta opp potetene og plukke bringebær. Men jeg likte godt å komme på besøk og minnene er mange og kjære fra den tiden.

Noe av det jeg husker spesielt godt var det lille poståpneriet som tante hadde oppe i «Rommet» i uthuset. Det ble kalt Rommet fordi der hadde tante hatt sin systue. Hun sydde for Helene Hagevik sin systue i Bødalen og for damene som jobbet på skofabrikken i Åros.

Foruten Rommet var det vedskjul, grisehus og utedo i uthuset. Jeg husker også det store og tunge pengeskapet som sto i Rommet. Ellers var det ingen sikkerhetslåser eller alarmer montert. Så her var det lett å bryte seg inn.

De var aldri utsatt for trusler eller redd for ran. Det var den gang de kunne legge fra seg ting og sov med ulåste dører. Vi kan trygt si at det var et samfunn uten Securitas. Det eneste de var litt redd for var taterne som kom rekende. Da var de litt på hugget.

Posten, også verdiposten, hentet tante om morgenen på Blåbussen som kom fra Drammen. Om ettermiddagen sendte hun posten med bussen tilbake til Drammen. Dette gjaldt også verdiposten. Den var pakket i en mindre sekk. Postsekkene lå på gulvet i nærheten av sjåføren og verdipostsekken ble lagt foran i vinduet etter at sjåføren hadde kvittert for mottatt i en bok.

Tante Astrid overtok posttjenesten rundt 1960. Sagfoss poståpneri betjente Ski, Klemetsrud, Wear, Haug, Mortensrud, Søndre Ølstad, Ling-som, Sundby og Huseby.

I 1967 ble det nedlagt. Det ble da for lite, det var rasjonalisering og postnumrene ble også innført (i 1968).

Tante flyttet da med til Røyken og arbeidet ved Røyken postkontor i mange år. Der begynte de med landpostbud og Bjarne Gunnerud var det første landpostbudet. Han kjørte ruten fra Røyken til Grodalen, Syltingrud, Gunnerud, Sagfoss, Wear, Midtbygda, Muserud, Guttersrud og tilbake til Røyken.

Sagfoss poståpneri hadde eksistert i mange år før tante overtok. Hotvedt Meieri ble bygget i 1897. Her var det også butikk og poståpneri. Det var familien Follestad, Johan fra Hotvedt og hans tre barn som drev det hele. Eldste sønnen Johan ble født i 1912, drev poståpneri helt til han så brått døde av hjerte 56 år gammel. Sønnen Einar var sjåfør. Han døde også så plutselig av hjertet 38 år gammel. Gamle Johan og datteren Anna hadde hovedansvaret for butikken og meieriet. I denne tiden hjalp tante Astrid litt til på posten og i butikken. Anna og gamle Johan solgte i 1957.

Hans og Monne Wear kjøpte huset og drev butikk og postkontor. De avviklet i 1960-61. Det var da tante åpnet poståpneri i Rommet.

Transport av verdipost

Kjell Hansen forteller til BM at han i 1950-åra kjørte buss for M.O.Schøyen. Morgenbussen med arbeidere inn til Oslo, fikk i retur med seg verdipost fra hovedpostkontoret. Det var post som ble lagt inn i bussen uten spesielle sikkerhetsforanstaltninger, og som ble fordelt rundt om til poststedene i Røyken og Hurum. På den tid var det ennå ikke blitt vanlig med ran av slike forsendelser, som kunne inneholde vesentlige beløp. Lønninger til bedrifter i område ble ofte sendt på denne måten.

Spikkestad Postkontor fylte 100 år

Overpostpakkemester Bernt Bærem Svendsen laget denne plakaten i farger da Spikkestad Postkontor fylte 100 år i 1992. Bernt hadde en lederstilling i posten i mange år.

BJØRN FOSSNES



Kilder:

posten.no
Spikkestad vel gjennom 50 år, Bernt Bærem Svendsen
Kjell Hansen
Åse Hokseng
Liv Turid Sognebro

Kommunestyret 1952 til 1955



Det kan være morsomt å se hvem som styrte bygda for 50 år siden.

I første rekke: Bjørnulf Morberg, Karl Ramton, varaordfører Kristian Sandvold, ordfører Thorleif Nilsen, Konstanse Solvang, kontorsjef Magnhild Vatnan, og formannskapssekretær Per Ølstad.

I andre rekke: Arne M. Kristiansen, Per Lorange, Hans Kristensen, Olaf Ringnes, Inga Syversen, Nils Sjøstrøm, Markus Evensen, Olav Skare og C.B. Svendsen

I bakre rekke: Erling Lillerud, Ragnvald Johansen, Hans Moen, Thorvald Wang, referent fra «Buskeruds Blad», referent fra «Fremtiden», Thorolf Stabæk, Eldar Askestad.

Vi kan i tillegg opplyse at mannen som er nevnt som «referent fra Fremtiden» er ingen ringere enn den kjente reporter fra NRK, Børge Lillelien, alias «Tuten».

RED.

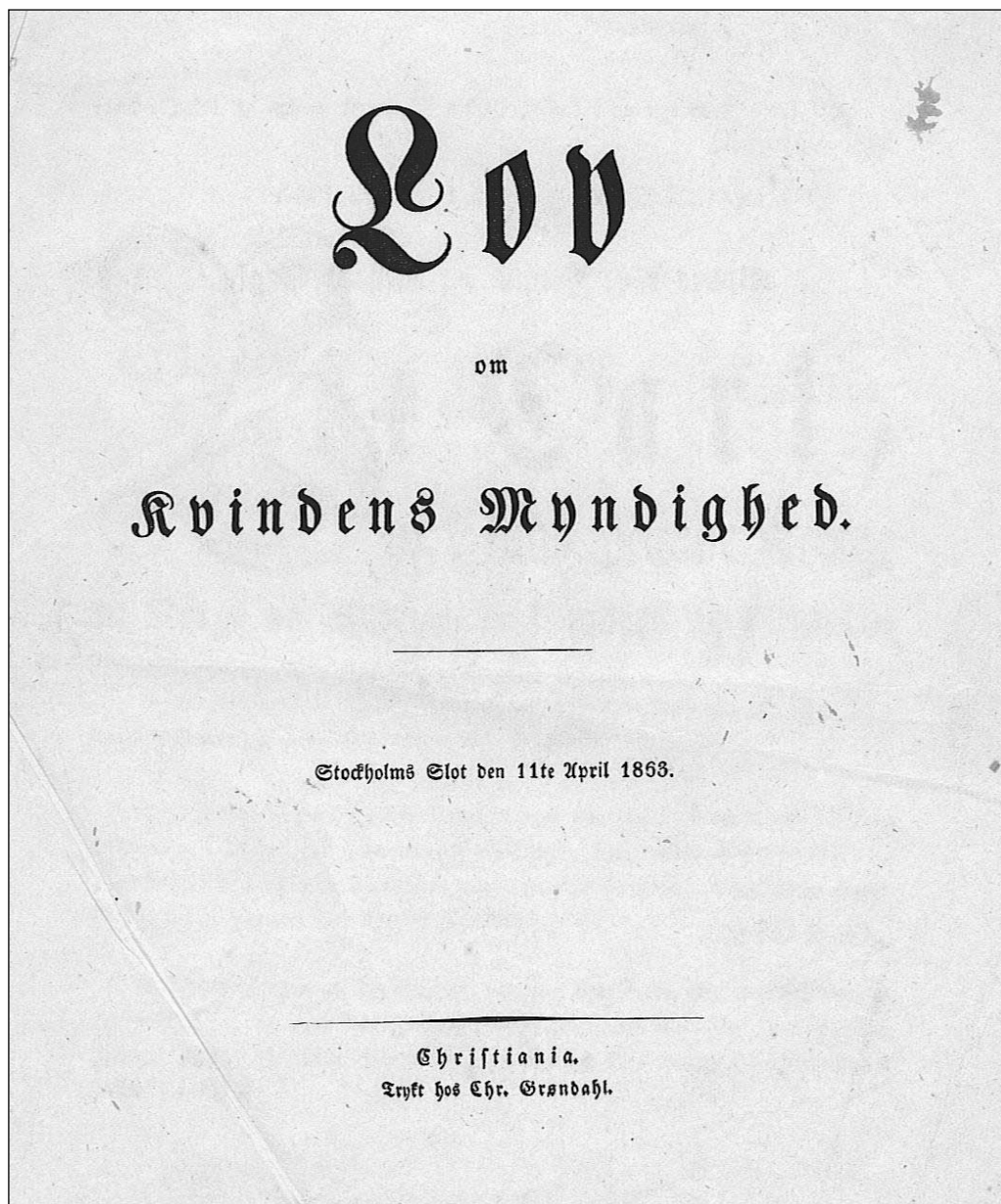
Status Hernestangen

Bjørn Bjørnstad, som er Historielagets representant i driftsstyret for Hernestangen, har underrettet om at det snarlig vil bli avholdt et allmannamøte for lag og foreninger hvor temaet er: Hva skal Hernestangen brukes til? At dette kommer opp nå er på grunn av en forespørsel fra arrangørene av Fjordfestivalen om bruk av låven på Hernestangen til lagerplass. Historielaget vedtok på styremøte 26.08.04 å sette i stand låven med det formål å ha utstilling av gårds- og landbruksredskaper spesielt fra Hyggenområdet. Lage et bygdetun. Det ene rommet er nå nesten ferdig - og hvilke signaler ønsker vi å gi driftsstyret? Hele styret var enstemmig i at vi ønsket å videreføre og fullføre våre tanker om utstilling og bygdetun. Vårt vedtak ble følgelig at vi primært ønsker hele låven. (klipp fra ref. styremøte 6/10)

På jakt i gamle arkiver

Funnet i arkivet etter for lengst avdøde herredsagronom Arne Brastad.

RED.



Ni Carl, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Wendes;

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Stor-
things Beslutning af 13de Januar dette Aar, saalydende:

§ 1.

Ugift Kvinde er myndig under Curator, naar hun har fyldt det attende Aar, og
fuldmyndig, naar hun har fyldt det fem og tyvende Aar. Enke er fuldmyndig uden
Hensyn til Alder, og uden Forpligtelse til at benytte Lagværge. Det Samme gælder
Hustru, der er separeret eller skilt fra sin Mand.

§ 2.

Kvinde, hvis Mand er umyndiggjort, kan, naar Magistraten eller Sorenskriveren og
Overformynderne ere enige deri, overtage Boets Beskyrelse med eller uden Curator.
Hsaafald beskikkes ikke Værge for Manden, og Midlerne blive udenfor Overformynderiets
Tilfyn.

Hi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne
Beslutning som Lov.

Givet paa Stockholms Slot den 11te April 1863.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

CARL.



G. Stibbern.

Stjelderup.



Vi er 1933-utgaver

2. kl. ved Slemmestad skole fra 1942

Bakre rekke fra v:

Einar Foss, Ivar Andreassen, Romar Bech, Odd Davidsen, Ernst Bech, Rolf Pedersen

2. rekke fra v:

Bjørn Fossnes, Astrid Pedersen, Eva Løvås Hagen, Bjørg Karlsen, Folke Torvbråten

Sittende fra v:

Bjørg Devik *Åsgard*, Kristi Eriksen *Gunnulfsen*, Grethe Martinsen *Wenstrøm*, lærerinne Marie Hol, Grete Johansen *Emanuelsen*, Gerd Eriksen *Ferger*, Berit Ølstad *Hoff*

Randi Johansen *Borgen* var ikke tilstede da bildet ble tatt.

I 1943, da vi begynte i 4. klasse, fikk vi som ny lærerinne Oddny Engelbrektsen. I storskolen, 5. klasse, ble vi underlagt bestyrer Ola Sveen's myndige hånd. Nå fikk vi også sløyd med Sveen som lærer, og gymnastikk med Johs Strømme. Jentene hadde frøken Bjerkhol på skolekjøkkenet, i håndarbeid og i gymnastikk. På jordet bak lèskuret hadde vi skolehage. Vi

fikk tildelt parseller, der vi dyrket forskjellige sorter grønnsaker. Av og til kom herredsgartner Brastad på besøk og gav oss tips om jødsling etc.

Om morgenen stilte alle klassene opp og hilste på lærerne, før vi marsjerte pent inn i klasserommene. I gangen hang en stor bjelle. Den læreren som hadde inspeksjonsansvaret skulle også sørge for at det ble ringt med denne, både før og etter hver time.

Jeg husker vi hadde en elev som gikk flere klasser over oss. Han hadde hatt poliomyelitt og var svært dårlig til beins. Imidlertid hadde han ingen problem med å gå på hendene helt fra øvre etasje og ut i skolegården. Vi ble mektig imponerte.

Sanitetsforeningen stilte opp tre dager i uka og kokte næringsrik svenskesuppe. Vi kom med tomme blekkbokser dinglende i ranselen for å få vår porsjon suppe. Det ble også medbrakt spiseskjeer for inn tak av lunken og illeluktende tran fra flasker som lærerne tok vare på. Ikke alle satte like stor pris på denne serveringen, men vi hadde sikker godt av få i oss litt ekstra næring i de magre krigsårene.

BJØRN FOSSNES

Skibakker i Røyken

Når det i årene rundt første verdenskrig ble stiftet det ene idrettslag etter det andre i bygda, var det verken golf, turn eller tennis som hadde førsteprioritet. Rundt om i Røyken ble det på den tiden og fremover mot 40 åra, bygget en rekke skibakker.



Hauanebakken

En av disse var i Hyggen Idrettslags Hauanebakken eller Haugnakollen som den også kaltes. På bildet angis ca. 1913, men kjentfolk i Hyggen mener denne bakken ble bygget noen år senere, sannsynligvis rundt 1920, da Hyggen idrettslag først ble startet i 1917. Ryktet forteller at en del av distriktets beste hoppere konkurrerte her, blant andre brødrene Gjøslien og visstnok også Thorleif Haug.

Bakken hadde et noe kronglete ovarenn, og unnarennet var meget bratt. Kom man først skikkelig over kulen, havnet de fleste omtrent på ca. 50 metersmerket. Av disse grunner ble vel aldri bakken særs populær, og etter krigen ble det bare avholdt ett renn her.

Stokkerbakken

I Bødalens Idrettsforening

ble Ludvig Johansen Bjerknes ble igjen valgt til formann på vårens generalforsamling i april

1920. Han fikk et nytt problem å handskes med, året før var det kvinnesak, nå var det erstatning for fotballbanen. Jørgen Ølstad (sekretæren i idrettsforeningen) skulle bygge butikk på fotballbanen. Foreningen forlangte 500 kroner i erstatning, det fikk de og pengene ble investert i hoppbakken. En bakke det aldri ble hoppet i, da Bøveien ble anlagt i 1921 og ødela unnarennet.

Futten gikk nok litt ut av kara for en stund, og Liverudbakken i Røyken ble leiet til avvikling av hopprenn. Men de ga aldri opp, og noen år senere gikk de i gang med å bygge Stokkerbakken. Den lå nesten i Heggedal, i skråningen fra Heggedalsveien (Røykenveien?) og ned til Grodalselven. (Hegga)

Bakken ble innviet med et renn i 1940, der Inger Weum fra Vikersund og Bødalens egen Roger Hansen sto for åpningen. Erling Hammerstrøm fra Birkebeineren satte i 1946 bakkerekord med et hopp på 56,5 meter. En oppsatt vandrepokal ble vunnet av Per Fredriksen fra Slemmestad. Bakken måtte snart melde pass i konkurranse med blant annet Lillelien i Slemmestad.

Stokkerbakken hadde naturlig ovarenn, men unnarennet hadde omtrent samme svakhet som Hauanebakken i Hyggen. Umiddelbart etter overgangen måtte Grodalselva (Hegga) krysses, og en var således avhengi av at elva hadde froset til før prepareringen kunne foregå. Av egen erfaring som 13 åring kan jeg forsikre at det å stå ut det bratte unnarennet i denne bakken gav oss en aldeles forrykende fart over elva.

Liverudbakken

Under krigen gikk blant andre Bernt Ski med på å leie ut grunn til bygging av Liverudbakken. Bjarne Dagsleth forteller om stor dugnadsinnsats, og at han også hoppet mye der. En detaljert profilskisse av bakken finnes enda i Bjarnes besittelse. Bakken ble brukt fram til på 50 tallet. Da ble den revet og materialene brukt til bygging av ny bakke nær Kjekstad.

Liverudbakken ble mye brukt av gutter fra hele bygda. For å dokumentere dette tar vi med resultatliste fra et kretsrenn som dekket både spesielt hopp, spesielt langrenn og kombinert. Som det fremgår satte Loran Corneliussen fra Drafn bakkerekord med 53 meter.

Vellykket kretsrenn i Røyken

Ø. Graff vant langrennet og L. Corneliussen hopp

Røyken I. F. klarte, til tross for de ugunstige værforhold, å avvikle et meget vellykket kretsrenn, noe skikretsens representant, herr Ole Hansen, også ga uttrykk for i sin tale ved premieutdelingen.

I langrennet lørdag fullførte 30 mann og løypa, som kanskje var i korteste laget, ble karakterisert som meget god. Det ble i første rekke et nappetak mellom Øivind Graff, Arne Foss, Erik Eriksrud og Arnt Ihle-Hansen, som alle gikk under 50 minutter, og som førstnevnte avgjorde til sin fordel.

Hopprennet i Liverudbakken ble dessverre ikke begunstiget med godt vær. Det snedde tett under hele rennet og den kramme snøen gjorde både til løp og unnarenn meget glatt og forårsaket endel fall, men ingen uhell. — Det startet vel 100 hoppere og enkelte behersket det glatte føre meget godt og blant disse var Lorange Corneliussen den beste. I sitt annet hopp flyttet han da også bakkerekorden fra 48.5 til 53 meter under stor jubel fra alle de som trosset været og overvar rennet. I juniorklassen var konkurransen meget skarp og det var flere meget gode hopperemner som viste stor dristighet.

Rennets dommere var Ole Hansen og Sverre Simensen.

SPESIELT LANGRENN

Kl. A: 1) Øivind Graff, Bødalen I. F. 48.17, 2) Arne Foss, Bødalen I. F. 48.59.

Kl. B: 1) Anders Werner, Berger I. L. 51.27.

Kl. C: 1) Sigurd Damli, Sylling I. F. 52.05, 2) Martin Halvorsen, Bødalen I. F. 52.10, 3) Leif Johnsen, Spikkestad I. F. 52.18, 4) Rolf Kaspersen, Skoger I. L. 52.28, 5) Finn Svanberg, Spikkestad I. F. 52.52, 6) William Larsen, Holmsbu I. F. 52.56, 7) Harald Halvorsen, Bødalen I. F. 54.14, 8) Andreas Wam, Drafn 54.28.

Kl. D: 1) Erik Eriksrud, N. Sande I. L. 49.13.

Lagpokal til beste 3 manns lag i sp. langrenn: 1) Bødalen I. F. ved Øivind Graff, Arne Foss og Harry Foss 2.33.04. 2) Spikkestad I. F. 2.40.07

KOMBINERT LANGRENN

1) Øivind Graff, Bødalen I. F. 48.17, 2) Erik Eriksrud, N. Sande I. L. 49.13, 3) Arnt Ihle-Hansen, D. B. K. 49.30.

Kl. B: 1) Andreas Wam, Drafn 54.28, 2) Sigurd Simensen, Berger I. L. 57.58.

Kl. C: 1) Anders Werner, Berger I. L. 51.27, 2) Rolf Killingstad, Huringen 54.56, 3) Kåre Hornstuen, Sylling I. F. 55.01, 4) Knut Wahl, Spikkestad I. L. 55.24, 5) Finn Skogbrott, Bødalen I. F. 1 02.30, 6) Lorange Corneliussen, Drafn 1 02.51.

RESULTAT KOMB. KLASSE

Kl. A: 1) Øivind Graff, Bødalen I. F. 274.50, 2) Erik Eriksrud, N. Sande I. L. 272.40.

Kl. B: 1) Andreas Wam, Drafn 252.60

Kl. C: 1) Anders Werner, Berger I. L. 261.60, 2) Kåre Hornstuen, Sylling I. F. 244.32, 3) Rolf Killingstad, Huringen 244.07.

Damenes pokal til beste hopper i kombinert klasse: Lorange Corneliussen, Drafn 144.1.

SPESIELT HOPPRENN

Kl. A: 1) Lorange Corneliussen, Drafn 144.1 kjøpm. B. H. Høviks gavepr.) 2) Arne Ellingsen, N. Sande I. L. 139, 3) Gunnar Eriksen, S. I. F. 138.4, 4) Birger Ekholt, Skiold 131.7, 5) Knut Hallden, Konnerud I. L. 131.5.

Kl. B: 1) Bjarne Dagslet, Røyken I. F. 135.0 (J. Steenberg & Co. Boktrykkeris gavepr.) 2) Edgar Hullbak, D. B. K. 134.6, 3) Kåre Graff, Røyken I. F. 134.4, 4) Nils Dalene, Skiold 133.3, 5) Sigurd Olsen, Holmsbu I. F. 131.2.

Kl. C: 1) Magne Brattebråten, Røyken I. F. 134.2 (dsip. J. Hauglins gavepremie), 2) Trygve Hansen, Drafn 128.3, 3) Sigfred Heggseth, Konnerud I. L. 126.3, 4) Magne Ski, Røyken I. F. 125.8, 5) Paul Ølstad, Røyken I. F. 125.3.

Kl. D: 1) Cato Bautel, Røyken I. F. 131.5, 2) Erling Jørgensen, Fremad 128.6.

Kl. junior: 1) Gunnar Jonsrud, N. Sande I. L. 139.5. (Grosserer H. Johnsens gavepr.) 2) Øystein Gundersen, D. B. K. 138.1, 3) Knut Green, Reistad I. L. 137.2, 4) Harry Amundsen, Slemmestad I. L. 135.8, 5) Thor Lindgjerde, Liungen 133.9, 6) Øyvind Karlsen, M. I. F. 131.8, 7) Kjell Berger, Slemmestad 9) Rolf Rødby, Strømmen I. L. 127.9, I. L. 130.2, 8) Bjørn Enerud, Vinn 129.7, 10) Nils Røed, M. I. F. 126.8.

Lagpokal til beste tremannslag i sp. hopp: 1) Røyken I. F. ved Bjarne Dagslet, Kåre Graff og Magne Brattebråten 403.6, 2) Drafn 398.7.

Lillelien

I Lillelien på Slemmestad hadde det vært hoppbakker så lenge mann kunne minnes, men de var nok av et meget beskjedent format de første årene. Den nyeste Lillelienbakken var omtrent på størrelse med Hauanebakken og Stokkerbakken, men hadde en langt gunstigere profil og skilte bedre på hopplengdene. Bakken ble bygget i 1930-årene. (?) Den hadde en oppbygd ovarenn, og da veien over Høymyr til Heggedal kom umiddelbart før krigen, ble det bygget en bro over veien som tjente som hopp. Etter flere forbedringer kunne man etter hvert hoppe rundt 55 meter.

I neste nummer av BM vi det komme en mer utførlig artikkel om bakkene i Lillelien.

Treningsbakker

Det var imidlertid en rekke treningsbakker rundt omkring i bygda.

I Bødalen hadde vi Sørumsbakken. Hoppet lå litt syd for kjøkkenvinduene i Bergliveien 38. Der har det blitt hoppet mange og lange hopp. En mann må nevnes i den forbindelse. Johan Pettersen hoppet helt ut på sletta og «sto som

en påle». Hoppbakkeprofilene på den tiden var noe helt annet enn hva de er i dag. Traff man skikkelig på hoppet, så kom man høyt over kulen og avsluttet en svevkurven der, falt man nærmest rett ned. Kunsten var å tåle trykket hvis man landet i overgangen til sletta.

Harald Karlsen, Oskar Foss, Aksel Larsen, Harald Johansen Bjerknes, Harald Wøien, Magne Graff og Johan Dalheim var våre ski-hoppere på den tiden. Ivrig var de også. Harald Karlsen var med en gang de gikk til Gullaugbakken for å konkurrere! Johan Dalheim hadde forsovet seg en morgen de skulle til Konnerudkollen. De andre gikk til Røyken stasjon for å ta toget. Da de endelig kom fram til Konnerud, var Johan på plass. Han hadde syklet!

Interessen var altså stor, noe deltagerantallet i et gutterenn «Ola Petter'n» i 1946 borget for, idet hele 150 hoppere stilte til start. Under tegnede imponerte ingen med sin 148. plass.

Som sagt tar vi med et avisutklipp fra et kretsrenn en vinter i slutten av 40-åra. Dette viser tydelig hvor engasjert gutta fra hele bygda var.

JAN BJERKNES/BJØRN FOSSNES



Fire tøffe hopper fra Bødalen. Bildet er sannsynligvis tatt rundt 1920, men uvisst hvor. Kan det ha vært tatt i Lillelienbakken?

Karene er: 25: John Auke - 17: Harald Wøien - 26: Johan Dalheim - 18: Sigurd Dambo. Bildet er utlånt av Jorund Dambo.

Bygdeboka bind 2

vil få tittelen:

Røyken. Bygda og menneskene. 1940 – 2000.

Uten at vi garanterer for at ikke mindre endringer kan finne sted, vil innholdet bli som følger:

Innledning

Okkupasjonstida 1940 – 1945

Krigsutbruddet – kanontorden ute i fjorden og tyske fly over Hallenskog

- Mobilisering og kamphandlinger
- Sanitetsforeningene og Norsk Folkehjelp trår til

«Den kommunale nyordningen» – Ny ledelse, men ingen vesentlig endring i kommunale oppgaver

Hverdag under okkupasjonen

- Rasjonering – Forsyningsnemnda
- Innlevering av våpen og radioer
- Gifte seg og stifte bo
- Matauk
- Produksjonen skulle holdes i gang
- Tobakksnød
- Jul og juleforberedelser i krigsåra
- Brensel og drivstoff

Tyskerne og NS strammer grepet

- Forbud mot idrettsarrangementer og fester
- Skolen under okkupasjonen
- Arbeidstjenesten – AT

Motstand mot NS og okkupantene

- Tyske soldater skutt ved Skauenhytta
- Illegal presse
- Torpedert og meldt savnet

Fred, landssvikoppgjør og ny hverdag

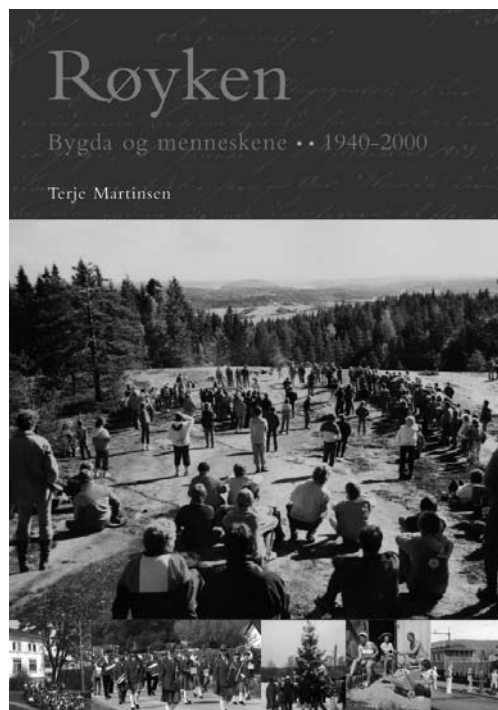
- Landssvikoppjøret

1945 – 1975. Politikk og forvaltning

- Enighet og idyll varte ikke lenge

Flere innbyggere og flere kommunale oppgaver. Kommuneadministrasjonen vokser

- Rådhuset midt på jordet
- Vann og kloakk
- Elektrisitetsverket



- Små forhold – alle kjente alle
- Strømregninger til besvær
- God kommunikasjon – via lokalbefolkningen
- Utbyggingen av telenettet gikk sakte

Røykenskolen etter krigen - utdannings-eksplosjonen

- Skolens innhold
- Utdanningseksplisjonen
- Skoleminner fra Slemmestad
- Røyken videregående skole

Økt vekst krever god planlegging

- Boligbygging
- Boligbygging med støtte fra fabrikken
- «Da gangtrappa skulle malas»
- Hvem skal skaffe pensjonistene bolig – fabrikken eller kommunen?
- Generalplanen viste vei

1945 – 1975. Næringsliv, arbeidsliv

og økonomi

Gjenreising og vekst

Etterkrigsåra for industrien

- Spikkestad på 1950-tallet
- Elopak – et industrieventyr på Spikkestad

- Åros Keramikk a/s (1936 – 1950)
- Det var plass til flere bedrifter i fabrikk-lokalene
- Hyggen
- Bygg og anleggsvirksomhet
- Slemmestad - ny fabrikk oppå den gamle
- Eternittfabrikken. Fra asbest til asbestose
- Hva er egentlig eternitt?
- Asbestosen kaster skygge over Slemmestadsamfunnet

Landbruket – mekanisering og struktur-rasjonalisering

- Mekanisering og spesialisering
- Formue og inntektsforhold
- «Attåtninger»
- Skogen
- Skogsarbeid
- Hagebruket

1945 – 1975. Sosiale forhold

- De første etterkrigsåra – hverdagsliv
- Slemmestad
- «Alle» på Slemmestad hadde klengenavn
- Utbygging av pleie- og omsorgstjenesten i kommunens regi
- Sanitetsforeningene
- Hvor arbeidet røykenbøringene – og hvordan var yrkessammensetningen?

1945 – 1975. Kultur og fritid

- Fritidssamfunnet og den organiserte fritid

Friluftsliv i marka og ved sjøen

- Feriehus og badegjester
- Årosbrev anno 1947
- Hotellet i Åros
- Bussene overtar for båtene
- Sjøen for alle?
- Ramton Camping

Idretten i de første etterkrigstiåra

- Idrettsparken i Slemmestad – fra drøm til virkelighet
- Røyken og Spikkestad går sammen i Idrettslaget R.O.S.
- Bødalen Idrettsforening
- «Slemmestadspøkelset»
- Skiidretten
- Skytterlag

Sang og musikk

- Trådsender'n Slemmestad
- «Den såkalte råkken»

- Til dans og fest må vi ha levende musikk
- Skolekorpsbevegelsen
- Jentene kommer med i «guttemusikken»

Revy og teater

- Røyken-revyen

1975 – 2000. Politikk og forvaltning

- Vekstmerter
- Omsorgen for de svake – Leirvoll og Brøholt
- Utbygging av omsorgstjenestene
- Regionalt samarbeid
- Hva skal vi gjøre med den økende kloakk-mengden?
- Hva skal vi gjøre med søpla?
- Krav om bedre kommunikasjoner
- Fjordkryssing og ny Røykenvei
- Liertunnelen åpner i 1973, men Spikkestad-banen opprettholdes
- Jernbane mellom Røyken og Drøbak?
- Det naturlige sentrum i bygda?
- Røyken en hyttekommune?
- Flyplass på Hurum – konsekvenser for Røyken?
- Kulturminneloven – krav om arkeologiske undersøkelser

Høyrevind - og indre strid i Arbeiderpartiet

- Arbeiderpartiet på vikende front
- Noen kvinner fikk tid til alt
- Fra «sjarmerende tobarnsmamma» til stortingspresident
- Kvinnene ut i lønnet arbeid
- Folkevalgt – en æressak eller lønnet verv?
- Høyrevinden

«Her på Nærnes passer vi onga våre sjøl» - Barnehager og barnepark

1975 – 2000. Fra industrikommune til kommune dominert av servicenæringer

- Nedleggelsen av sementfabrikken – den store skuffelsen og bitterheten
- Hva var bakgrunnen for beslutningen om nedleggelse?
- Slemmestad Arbeiderforening kjempet til det siste
- Norcem forsøkte å skaffe alternative arbeidsplasser
- BIRG – med planer som aldri ble realisert i Slemmestad
- «alle prata om dioxiner, og ingen visste hva det var»

- Vedtaket om flyplass på Hurum skapte håp og virket inn på planene for Slemmestad
- Nye arbeidsplasser, men vanskelig med industri
- Service og handel erstatter industrien – Rortunet
- Luftfartsverkets kontrollsentral på Auvi
- Lindorff etablerer seg i Røyken

Et tredje hamskifte i landbruket?

Det gamle og det nye Røyken -

Sentralisering på 1960- og 1970-tallet

- Tjenestetilbudene i Røyken midt på 1950-tallet
- Røyken sentrum, sett med innflytterøyne
- «La det gå fort»
- Samvirkelag eller privat kjøpmann – politisk strid i Midtbygda
- Bank- og posttilbudet
- Utpendling og innpendling mot århundreskiftet

1975 – 2000. Sosiale forhold

- «Vi vet at her vil vi gjerne bo!»
- «Det mentale hamskiftet»
- Røyken-dialekt?

1975 – 2000. Kultur og fritid

Ei lokalavis blir til – «med stoff fra grasrota»

- «Ei avishistorie fra Slemmestad»

Fritid i fellesskap og fritid alene

- «Sams tak for felles sak» - Dugnadsarbeid
- Fritidsbåter krever plass

Idrett. 1975 - 2000

- Klubbhus og kirke – samlokalisering?
- SPUVI – Spikkestad Ungdomsskoles Vek-tidrettslag
- Kjekstad Golfklubb
- «Lånte penger mot sikkerhet i «noen hull i Kjekstadmarka»
- Hestesport

Sekkefabrikken – et kultursenter?

- Hurø-gjengen
- Revy- og teatergrupper på slutten av 1900-tallet
- Bibliotektjeneste
- Den uorganiserte ungdommen
- Speiderbevegelsen
- Kino i Folkets Hus
- Røyken Historielag
- Leikarringen Huldra
- Røyken Husflidslag
- Kunst og kunstnere

Sanger til bygdas ære

Benytt muligheten til å sikre deg bind 2 (og bind 1) av den nye bygdeboka til deg selv og som en flott julegave til familie og/eller venner.

Vi anmoder alle medlemmer om å bestille boka gjennom Historielaget, boka leveres på døra etter avtale.

Pris for hvert bind kr 498.-

Telefonnummer for bestilling av ny bygdebok for Røyken:

Anne-Kirsti Andresen, mobil tlf 908 09 253,

Bjarne Kjos tlf 31 28 33 13 (934 13 927), eller e-post bjarne.kjos@trygdeetaten.no

Bjørn Fossnes tlf 35 55 89 09 (922 58 512), eller e-post: b-foss@online.no

Cato Christoffersen tlf 31 28 21 02

På slektsvandring

Vi fortsetter vår vandring rundt om i bygda, på jakt etter lesernes slektsdata. Her tar Jan Bjerknes oss med i historien bak

Ølstadbråten og de som bodde der

I boka «Røyken, bygda og menneskene 1840 – 1940» skrev Terje Martinsen i kapittelet «Sosi-ale forhold» følgende, sitat: «På 1800-tallet ble mange av gårdene i bygda delt. Det gjelder for eksempel Grette og Ølstad som ligger midt i bygda». Sitat slutt. Videre skrev han følgende, sitat: «Ølstad var delt i 2 bruk allerede i middelalderen. Folketellingen i 1801 viser at det bodde sju personer på Nordre Ølstad og 11 personer på Søndre Ølstad. Dessuten var det fire husmannsplasser, alle med jord. Her bodde det 13 personer. Folketellingen i 1865 viser at det nå var tre bruk på Nordre og tre bruk samt en husmannsplass på Søndre. I tillegg hadde man Ølstadbråten som var selveierbruk, men det var også 2 leilendiger der.» Sitat slutt.

Dette har fått meg til å skrive noen ord om nettopp Ølstadbråten og de som bodde der. Det er eiendommen hvor 2 av mine oldeforeldre bodde, hvor min farfar vokste opp og hvor jeg på en måte føler at noen av mine røtter hører til. Jeg kjenner på ingen måte til forhistorien, om hvordan og når stedet Ølstadbråten ble et selveierbruk, men at det skjedde omtrent midt på 1800-tallet synes klart. I boka «Røyken Bygd, før og nu» fra 1928 står det skrevet om Ølstadgårdene følgende, sitat: «Lenge før 1850 årene er der av de 2 gamle gårder nu blitt fler». Sitat slutt.

Christine Hansdatter Hagen og Peder Andersen Hagen var eiere av Ølstadbråten før svigersønnen Johan Olsen overtok. Det er sannsynlig at denne overtagelse fant sted i 1858/1859, etter at Peder Andersen døde. Mathea var deres yngste barn og hun var født på Ølstadplassen i 1833, slik at vi velger å tro at Christine og Peder skaffet seg Ølstadbråten rundt 1840.

Johan Olsen (1831-1891) ble gift i 1857 med **Mathea Pedersdatter** (1833-1915) (se bildet). Johan var artillerist da han giftet seg, men det var tømmermann han skulle virke som i sitt voksne liv. Johan og Mathea var firmenninger, med Anders Olsen og Anne Jørgensdatter på Grini som 2 felles tippoldeforeldre.

De hadde imidlertid også flere felles aner, når vi ser på «slektstreet». Christopher

Ambrosiusen Gjellum (1702-1772) forekommer også på begge sider. I sitt første ekteskap, med Mari Tollevsdatter

Schryseth, er han tippoldefar til Johan Olsen og i sitt annet ekteskap, med Mari Halvorsdatter Aschestad blir han oldefar til Mathea Pedersdatter. «Slektstreet» til Mathea viser også at Adam Berent på Willingstad var 2.tippoldefar til Mathea via hennes far, og 3.tipp oldefar via hennes mor. Lars Steffensen Braaset (1618-1700) var 3. tippoldefar på begge av hennes foreldres side.



Mathea Ølstadbråten

Folketellingen 1865

Kgl. res. 11. oktober 1865 bestemte at det natten mellom 31. desember 1865 og 1. januar 1866 skulle holdes «almindelig Folketælling» i Norge. Alle som på tidspunktet for tellingen var midlertidig fraværende (på reise, til sjøs osv.), skulle telles på hjemstedet. Personer som ved tellingen var midlertidig til stede (på besøk), skulle utelates. De som utførte tellingen spurte om alder og ikke fødselsår. Av den grunn kan fødselsåret tolkes på flere måter og man kan finne små variasjoner.

Denne registreringen viser at Ølstadbråten er utskilt fra Søndre Ølstad, med matrikkelnummer 55B2 under gårdsnummer 24. Eieren, Johan Olsen (min oldefar) var registrert som husfader, selveier og tømmermann og han har 1 ku og sådde 1/16 tønne hvete, 1/8 dels tønne bygg og ¾ tønne havre og 2 tønner poteter. (en tønne tilsvarende 139 liter) Avlingen skulle da bli omtrent 1/2 tønne hvete, 1 tønne bygg og 3 tønner havre og 6 tønner poteter. Eiendommen Ølstadbråten var på ca. 40 mål

Ved folketellingen i 1865 hadde Mathea og Johan 5 barn. Carl Otto (1857-1931), Maren Christine (1859-1915), Anne Marthine (1862 - ?), Julius (1863-?) og Hanna Otilia (1865-1943). Senere ble Ole Christian (1868-1930), Anton Alfred (1871-1872), Anton (1873-1957) og Ludvig (1876-1967) født. Til sammen 8 barn vokste opp på Ølstadbråten i siste halvdel av 1800-tall-

et. Johan Olsen Ølstadbråten døde på Rikshospitalet i Oslo 8.april 1891. Mathea døde 5.august 1915.

Ved folketellingen i 1865 bor også **Christine Hansdatter**, som leilending på Ølstadbråten. Hun er registrert som «kokke ved selskaper rundt om i sognet» og har en ku og sådde 1/8 tønne bygg, ¼ tønne havre og ½ tønne poteter. Det skulle gi henne omtrent følgende avling: 1 tønne bygg, 1 tønne havre og 3/4 tønne poteter.

Christine Hansdatter Hagen var altså moren til Mathea og hun var født på Kjos i 1791. Hun døde på Ølstadbråten i 1868. Kristine var gift med Peder Andersen (1791-1858) fra Hajum-hagen.

Christine hadde vært «barnefødselshjelper» og den som daværende sogneprest Crøger sørget for fikk den første offisielle utdanning i Røyken, som «Jordemoder». Se detaljer senere i artikkelen.

Johan Olsens' far var Ole Johannesen (1794-1855) født på Holmen, en plass under Kjekstad og han bodde på Rødsmynen. Moren til Johan Olsen het Anne Marie Larsdatter Rødsmynen (1799-1858). Hennes slekt kan bl.a. føres tilbake til Lars Wear (1573-1634) og Rolv Andersen Ølstad, født i 1570, for å nevne noen.

Folketellingen 1900

Kgl. res. 8. august 1900 slo fast det skulle holdes folketelling i Norge kl. 24.00. natt til mandag 3. desember 1900. Alle innbyggerne i landet skulle registreres der de var på tellingstidspunktet.

Defor finner vi nå Mathea Pedersdatter i Sagstuen (Kjekstad) hos datteren Hanna og svigersønnen Per Nilsen, titulert som «væverske» og med status som midlertidig og med referanse til Ølstadbråten. Tellingene viste samtidig at på **Ølstad (Søndre) bruk 4** (Ølstadbråten var ikke nevnt som gårdsnavn ved den tellingen) bor Julius Johansen med familie og Mathea Pedersdatter er meldt som midlertidig bosatt på Kjekstad. Yrket til den 67 årige damen blir der oppgitt til «Forskjellig arbeid» og hun var enke.

Tellingene i 1900 var ikke så detaljrik som 1865 tellingen med hensyn til avling, men det viser at de dyrket poteter og korn, og at de hadde kreatur, fjørkre og frukthage.

Barna på Ølstadbråten

Av de 8 barna som vokste opp på Ølstadbråten på slutten av 1800-tallet vet vi følgende:

Carl Otto (1857-1931) brukte bare navnet **Otto** og han var tømmermann som faren og hjalp han i arbeidet. Otto ble gift i 1882 med Anne Martinsdatter Fossum (1863-1960). Hun var datter av møller Martin Nilsen Fossum og Anne Kristine Gulbrandsdatter. De var fra Vestre Bærum, men kom til Røyken mellom 1860-1863. De var i Grodalen i 1883, på Ølstadbråten i 1885, på Bjerke ved Nærnes i 1887 og Otto tok familienavnet **Fossum** da han overtok eiendommen Fossum i 1893. Han var gårdbruker og slakter i følge folketellingen i 1900. Anne og Otto fikk 9 barn, hvorav 7 vokste opp. Martin (1883-1967), Martha Karine (1885-?), Johan 1887-1887, Johan (1888-1950), Arnold (1891-1967), Olaf (1893-1965), Asbjørn (1896-1896), Asbjørn (1897-?) og Gunnvor (1900-1980)

Maren Christine (1859-1915) ble gift i 1889 med sjømann Hagbart Halvorsen (1860-1949) fra Asker og de bosatte seg på eiendommen Foss i Bødalen og tok familienavnet **Foss**. De fikk 6 barn, Hartvig Foss (1889-1973), Johan Foss (1892-1982), Halgrim Foss (1895-1913), Erling Foss (1896 – 1975), Marie (1897- ?) og Oskar (1901-1985) Alle med etternavn Foss, og alle unntatt Marie, bosatte seg i Bødalen. Oskar Foss er bl.a. omtalt i Bygdemagasinet nr. 42, fra desember 2002.

Anne Marthine (1861- ?) ble gift i 1895 med Johannes Karlsen fra Värmland i Sverige og de bosatte seg etter hvert på **Vangsås**. Johannes arbeidet på Kjekstad sagbruk. I henhold til folketellingen 1900 hadde de 3 barn, Johan (1892-?), Karl (1896-?) og Martha (1900-?)

Julius (1862- ?) ble gift med Ragna Bottolfsdatter fra Nes i Hallingdal og han overtok Ølstadbråten etter sin far en gang på 1890-tallet og han ble oftest nevnt som **Julius Ølstadbråten**. De hadde 2 barn i henhold til tellingen i 1900, Johan Martinius (1895-?) og Bernhard (1897-1975). Bernhard Johansen ble den siste i slekta som eide Ølstadbråten. Bernhard er omtalt i boka «Røyken Energiverk 80 år, utgitt i 1999», som en av «e-verkets utegjeng», han holdt hesteskyss i tiden før og etter krigen og var ellers i «linjegjengen».

Etter hans død i 1968, var det enken Sofie som bodde der. De hadde ingen barn. Hun døde i 1976 og da ble eiendommen solgt på det åpne marked.

Hanna Otilia (1865-1943) ble gift med Peder

(Per) **Nilsen** (1860-1903) fra Vang på Hede-mark. Per Nilsen var ansatt på Kjekstad bruk, som sagmester. De bodde i Sagstuen på Kjekstad.

De fikk 8 barn. Nils (1892-1974), Jørgen (1894-?), Gulbrand (1895-?), Borghild (1895-1984), Asbjørn (1898-1977), Sigrid (1899-1992), Ingeborg (1901-1988) og Per (1903-1965).

Ole Christian (1869-?) ble først gift med Louise Aronsdatter Follestad (1875-1901) i 1894. Han var skomaker og de bodde på eiendommen Granli ved Follestad i henhold til 1900 tellingen. Louise er datter av Aron Olsen Follestad (født 1836 i Sverige og Elise Olsdatter født 1842 i Røyken) Han brukte sansynlig familienavnet **Johansen**. De fikk 3 barn, Johan Alfred (1894-?), Magda (1896-?) og Marie (1899-?). Senere ble Ole gift med Janna (1875 - ? og de fikk ett barn, Jenny (1903-?). Johan Alfred fikk forøvrig Justisdepartementets bevilgning i 1944 til å anta navnet Norvoll som slektsnavn.

Anton Alfred (1871-1872)

Anton Johannes (1873-1951) ble gift med Alma Aronsen (1880-1962) bygde hus og bosatte seg på eiendommen Granberg. Det er nabotomten til Midtbygda skole. De tok familienavn etter eiendommen **Granberg**. Anton var tømmermann og var med Karsten Follestad om å bygge bl.a. Åros kirke i 1903. Han deltok også i reparasjonen av tak og tårn på Røyken kirke i 1928. Beretningen om dette ble forøvrig lagt inn i kulen på tårnspiret!

De fikk 6 barn. Alf (1900-1989), Martha (1902-1998), Nelly (1909-1985), Lorang (1911-1997), Johan (1912-1932) og Rolf (1914-1989). Lorang Granberg var forøvrig far til 60-tallets rockestjerne, Per «Elvis» Granberg og Rolf's datter Vigdis ble gift med den kjente jazzmusiker Jan Garbarek.

Ludvig (1876-1967) ble gift i 1899 med Hanna Hansdatter (1880-1961). De bodde de første årene på Sørli i Bødalen, hos Ludvigs svigerforeldre Hans Simensen og Maren Agnete Abrahamsdatter Sandvigen. Så kjøpte de eiendom i 1904 og bygde hus i 1905 i Bødalen, forøvrig like i nærheten av Ludvigs søster, Maren Foss. Ludvig var tømmermann. Stedet fikk navnet Bjerknes og hva var da mer naturlig enn å ta familienavnet **Bjerknes**.

De fikk 10 barn. Laura (1899-1941), Harald (1901-1983), Jenny (1904-1921, Olav Kristian

(1906-1975), Johan Alfred (1909-1977), Borghild (1914-2000), Hans (1918-), Finn (1920-1972), Ove (1920-1998) og Øistein (1925-2004).

Alle sønnene bosatte seg i Bødalen. Eldste sønnen, Harald, så forøvrig aldri noen hensikt med å endre familienavn, så han het Johansen hele sitt liv!

Ludvig var en av stifterne til Bødalen IF og valgt til lagets første formann i 1917. Senere ble han utnevnt til lagets første æresmedlem. At to av hans sønner, Olav og Øistein, , samt ett av hans barnebarn også ble æresmedlemmer i BIF, kan sies å være litt spesielt.

Noen historier relatert til familien på Ølstadbråten.

Tipp Tippoldefaren til Mathea Ølstadbråten på hennes fars side het **Ole Sievertsen Klemmetsrud** (1668-1737). Som leser av historielagets årbøker, kan dere i 1998 utgaven lese en artikkel av Jan Helness om en tragisk sak. Det er en omtale av mordet på Ole Klemmetsrud 18. september 1737. Mordersken, Anne Knudsdatter ble dømt til halshugging for den ugjerningen og ble henrettet på Vang rettersted 15. desember 1739. Det er altså min 5. tippoldefar som ble myrdet, den 18. september 1737!

En helt annen type sak finnes på Mathea's mors side. I den gamle bygdeboken, «Røyken Bygd, før og nu» utgitt i 1928, skrives det om en annen av Matheas tippippoldefedre, **Thomas Adamson Aasgaard** (1655 – 1726). Han ble anmeldt til kongen, Christian den 5, i 1699, for å ha drevet med ulovlig perlefisking i Åroselven. Han solgte perlene, men det var ikke tillatt, de tilhørte dronningen Charlotte Amalie. Hun skulle ha all inntekt av rikets perlefiskerier. Thomas måtte forklare seg til kong Fredrik den 4, da den nye kongen var på Norges besøk i 1704. Det fortelles ikke hva utfallet ble! Thomas var også min 5. tippoldefar.

Christine Hansdatter Hagen (1791-1868) Mathea's mor, var som nevnt jordmor og den som daværende sogneprest Crøger, sørget for fikk den første offisielle utdanning i Røyken. Han samlet inn midler og sendte Christine til opplæring på «Fødselsinstituttet» i daværende Kristiania i 1826.

Dette var noe av det han skrev i den aller første bok som noen røykenbøring til da hadde utgitt, i 1826. (Ref. Røyken Historielags årbok 1986)

Sitat: «I inneværende måned sender jeg til Kristiania den her så bekjente og meget skikkelige og

dugelige kone Christine Hansdatter Hagen, som i flere år har vært brukt av mange ved barnefødsler. Jeg vil besørge hende ved fødselsinstituttet der fullstendig opplært i jordemodervidenskapen. Efter instituttets love vil hendes nærvær der vil være til medio februar, udi hvilken tid hun da må underholdes med klæder og føde.» Sitat slutt.

Nå døde presten Crøger, på en tragisk måte, i 1830, slik at han fikk aldri se fruktene av sin kongstanke og det han hadde lovet ble heller ikke overholdt. Kommunen og fogderiet bestemte i 1838 at lønnen skulle være 40 riksdaler i året, ikke 53 riksdaler som Crøger hadde jobbet for. Ikke fikk hun og familien den husmannsplassen på Åsaker heller, som Crøger hadde lovet.

Uansett, Christine var eneste jordmor i Røyken fram til at kommunen ble delt i 2 distrikter og nye ansatt. Hun hadde sitt virke fram til midten av 1860 årene. Christine og Peder hadde da tydeligvis skaffet seg Ølstadbråten. (Saken er omtalt i boka «Røyken, bygda og menneskene 1840-1940» og i Røyken Historielags årbok for 1986.)

Johannes Holmen (1758-1835) , eller **Johannes Hansen Holmen**, mer nøyaktig, var farfaren til **Johan Olsen Ølstadbråten** og følgelig min tiptippoldefar.

Han giftet seg i 1790 med Christine Ølstatter. Han var da korporal. Johannes og Christine var på Hyggenstranden i 1791. I 1798 var de på Grini. Fra 1800 var de på Holmen under Kjekstad. Ved folketellingen 1801 var Johannes husmann med jord og landvergesoldat.

11.oktober 1808 ble Fattig-kommisjonens møte holdt i Klokkestuen. Tilstede var Sognepresten, lensmann Selboe, Peder Karlsrud, Hans Bjørnstad, Joh. Hajum, Ingebreth Ølstad, Ole Rud og «paa den syge Peders Gunneruds vegne, Nils i Elva», «hvor da de Fattiges Trang saavidt den almindelige og dyretid kunde tillate det blev saaledes raadet Bod på».

Fra møtets sak 2 kan vi lese følgende i referatet:

«Sidsel Hansdatter henimod 60 Aar der hidtil har oppholdt sig på Ammerud har faaet slag at hun ikke ude hjælp kand komme af sengen, til hendes Ophold, da hun ikke kan komme på Lægdh, og der heller ikke, naar andre fattige skal hielpes ere Gaarden til hinder, blev besluttet at hun av hver fuld Gaard i Sognet, og af de mindre i forhold skal aarlig nyde 24 sk.

Som Fierdingsmanden indcasserer til Juul og St.HansDag og overleverer dem at hendes Brødre som har hende til Huuse den fattige husmand Johannes Holmen.»

26.mai 1809 holdt kommisjonen et nytt møte, sitat: «for at søge muelig Anstalt til de mange Fattiges store Trang, de i Krigen utkommandertes og der hendødes Familier vare uforsørgede».

Fra møtets sak 3 kan leses: «Udkommanderte Stykkusk Knud Gundersen hans Koene Randi er død og efterladt sig 2de smaae børn. Niels Knutsen 16 uger gl. Denne er accordert til Opdragelse hos **Johannes Holmen** under Kiægstad for 20 rdl. Det første Aar, hvorfor han tager Betalingen i 2 Terminer hvert halve aar hos Even Grini 4 d 24 sk og Aasager 4d 24 sk, dertil 12 dl af Fattigkassen.»

Med andre ord her var det en kjærkommen attåtnæring for en fattig familie. Johannes og Christine hadde bare 2 barn på det tidspunktet og kunne sikkert håndtere en unge til, i tillegg til den slagrammede Sidsel Hansdatter.

Det hører med å nevne at i årene 1807-1809 var det krig mellom Norge-Danmark og England. På toppen av det hele, det ble feilslåtte avlinger, spesielt på østlandet. Det var med andre ord hungersnød, i tillegg til at mange forsørgere ble utkommandert til å delta i krigen.

Epilog

Så langt har jeg registrert 289 etterkommere av **Mathea og Johan Ølstadbråten**, hvorav 130 faktisk bor i Røyken kommune i dag. I tillegg kommer eventuelle etterkommere av Ole Christian og Anne Marthine, og skulle noen av leserne ha informasjon om etterkommere fra disse, ville jeg ha satt stor pris på informasjon og få oppdatert mitt slektsregister.

JAN BJERKNES

Tegnekyndig?

I forbindelse med innredning av Mølla kunne komiteen ønske seg bistand av en person som er kyndig innen faget, interiørarkitekt, byggmester eller beslektede yrker. Det vi ønsker oss er hjelp med oppmåling og enkle tegninger av bygget.

Vedkommende skal helt få slippe å motta noe form for honorar eller lignende for utført arbeid, men vil bli pent omtalt i vår presse.

STYRET

Vellykket markvandring med Historielaget

24 glade sjeler deltok i Historielagets markvandring søndag 29. mai med start kl. 10.00 fra «Mega» på Spikkestad. Turen var lagt opp i hovedsak etter rute nr 18 – Spikkestad og Bjønndalen i boken «40 trivelige turer i Røyken og Hurum.»

Ole Sønju, Historielagets eminente guide, ledet oss på en opplevelserik og lærerik runde. Visste dere at hoveddelen av Spikkestads sentrum egentlig burde hete Bølstad? Vet dere hvorfor det heter Spikkestad? Visste dere at teglverket en gang hadde smie der Vårsol er i dag? Vet dere at det er lov for alle å gå inn i Dynos sprengstofflager i Bjønndalen og benytte de fine turstien derfra?

Kaffepausen tok vi på Ovnerudutsikten. Her ble det livlig diskusjon om dette stedet hadde finere utsikt enn Åroskastet. Livet på Oslofjorden var etter sigende mer aktivt enn på Drammensfjorden, men utsynet var nok like bra på begge steder.

Etter kaffen ruslet vi sakte nedover Bjønndalsveien og tok en runde via det vestre hyttefeltet, før vi passerte steinbruddet. Her lærte vi om Hitlers seiersmonument og den nedfalne kranen med både konge og dronning.

Langs Ovnerudveien gikk så turen gjennom bebyggelsen på Spikkestad tilbake til utgangspunktet. Takk til Historielaget, og spesielt takk til guiden Ole for en uforglemmelig tur.

KJELL JØRGENSEN



*Kaffepause –
den tok vi på
Ovnerudfjellet*



*Ole
informerer –
han
informerte
og fortalte
historier om
hverandre.*

Oldtidsmarsjen 2005

Like sikkert som høstmånedens september L gjør sitt inntog annonseres årets oldtidsmarsj. September i år har gitt oss mye sol og mange fine, varme dager, men om morgenen den 25. så det lenge ut til at værgudene skulle spille oss et puss. Imidlertid kom det veldig få regndrypp fra en blygrå himmel, og forholdene ble nærmest ideelle for de som la ut på den 17 km lange marsjen fra Gullaug til Slemmestad. Noen fant at Gullaugkleivene ble en litt for stri begynnelse på dagen, og valgte å starte fra Spikkestad eller Røyken.

Trolig kolliderer ofte vårt opplegg med andre arrangementer, for det var bare 60 glade travere som la i vei gjennom bygda.

Det er hvert år en glede å oppleve med hvilken entusiasme deltagerne kaster seg over suppegryta til Frødis på gårdstunet hos Kjøl-en på Mellom-Bøe. For mange er hyggestunden på gårdstunet med suppetallerken, rundstykker og hjemmelaget saft, marsjens høydepunkt. Vi noterer oss at Odd Arve Svendsrud gikk marsjen for 15. gang.

Også i år hadde arrangementkomiteen lagt inn en konkurranse med mange, nokså vriene spørsmål. Dette til tross, noen hadde klart å besvare de fleste av dem riktig.

Resultatet av naturstikonkurransen.

Ca 45 personer leverte inn sine svarkort. Riktig antall svar varierte fra 9 rette til 0 rette. Det var to personer som hadde 9 riktige og for å unngå loddtrekning om bollen med inskripsjon måtte de to tippe vekta på en stein. Steinen veide 657 gram.

Status Mølla

Arbeidet med rydding i mølla går sin gang. Engasjert i arbeidet er: Terje Martinsen, Arne Trulsvik, Kristoffer Gjellum, Gunnar Graff, Bjørn Bjørnstad, Robert Jensen og Jens Sundby.

Muligheten for å kunne delta er sikkert tilstede. Ta kontakt med en av de nevnte.

Resultatliste:

1. Alf Bru (850 g)(vinner av bolle)	9 rette
Siv Leren (430g)	9 rette
3. Unni Bjerke	8 rette
Reidar Førde	8 rette
Per Olav Leren	8 rette
Harald Tvedten	8 rette
7. Gro Fossnes	7 rette
Frank Berg Halvorsen	7 rette
Ivar Hov	7 rette
Ragnhild Hovind	7 rette
Berit S. Johansen	7 rette
Edith Strand	7 rette
Sigrun Svanberg	7 rette
Berit Svens	7 rette
15. Kari Bru	6 rette
Siw Høivang	6 rette
Tor Johansen	6 rette
Eva Leinaas	6 rette
Björg Løvstad	6 rette
Wenche Mevik	6 rette
Trond Myrvang	6 rette
Björg Pettersen	6 rette
Kåre Skrede	6 rette
Tore Smeby	6 rette
O Svendsrud	6 rette
Gerd Fossnes	6 rette
27. Jorun Berg	5 rette
Lisbeth Dagestad	5 rette
Inger Drengsrud Førde	5 rette
Liv Kristoffersen	5 rette
Bodil Syvertsen	5 rette
Elin Skram Ugland	5 rette
Martin Aasgaard	5 rette

Og så fulgte resten i rad og rekke fra 4 rette og ned til 0 rette.

Det kan ved førte øyekast virke dårlig at ingen har mer enn 9 rette, men hvis man ser på spørsmålene er resultatet likevel imponerende. All honnør til deltakerne, og takk til Ole Sønju som for tredje gang hadde laget en flott bolle som hovedpremie.

RED.

Oldtidsmarsjen 2005 – Natursti

Spørsmål 1:

Hvor høyt over havet ligger Røyken stasjon?

1 : ca 120m x : ca 130m 2 : ca 140m

Spørsmål 2:

Når ble det innført firesifrede postnummer i Norge?

1: 1952 x : 1960 2: 1968

Spørsmål 3:

Alen var en gammel måleenhet (en alen lang),

hvor lang var en alen ?

1: 53,2 cm x: 62,7 cm 2: 71,8 cm

Spørsmål 4:

Hvor lang er Elgsåstunnelen på Rv. 23 (Åros/Sætre)?

1: 2450m x: 2600m 2: 2850m

Spørsmål 5:

I folkeavstemning 13.8.1905 sa 368 208 menn ja, og 184 nei til oppløsning av unionen med Sverige. I tillegg underskrev et antall kvinner på en støtteerklæring av vedtaket, hvor mange kvinner?

1: ca 250 000 x: ca 200 000 2: ca 150 000

Spørsmål 6:

Når fikk vi 200-kroneseddelen ?

1: 1988 x: 1991 2: 1994

Spørsmål 7:

Hvor mange ordførere har Røyken valgt etter at Thorleif Nilsen gikk av i 1975?

1: 6 x: 7 2: 8

Spørsmål 8:

Hva heter verdens eldste tegneserie?

1: Tarzan x: Knoll og Tott 2: Finbeck og Fia

Hjemmeside

Mange har ytret ønske om at Historie-laget skal opprette egen hjemmeside.

Kjell Jørgensen tar utfordringen.

RED.



Odd Arve Svendsrud har gått Oldtidsmarsjen hele 15 ganger. Slå den!

Spørsmål 9:

Når døde kong Olav?

1: 1990 x: 1991 2: 1992

Spørsmål 10:

Hvor stor del av jordens overflate er normalt dekket av vann?

1: ca 50% x: ca 60% 2: ca 70%

Spørsmål 11:

Slemmestad ungdomsskole var kommunens første, når ble den tatt i bruk?

1: 1964 x: 1968 2: 1972

Spørsmål 12:

Når kom den nye kongefamilien til Norge i 1905?

1: 13. november x: 18. november

2: 25. november

1 2 X X 1 2 2 X X 2 1 2

NYHET!!

NYHET!!

RØYKENKALENDEREN 2006

Røyken Lions og Røyken historielag har startet et samarbeide med hensikt, hvert år fremover, å utgi en årskalender med bilder fra Røyken.

Det er tenkt å ha et tema for bildene hvert år.

Kalenderen har et oppslag for hver måned, og man har for 2006 valgt å bruke et utvalg bilder av ulike skoler i Røyken gjennom tidene, i tillegg er det skrevet noe tekst til hvert bilde.

Målet er at trykkingsutgifter skal finansieres ved reklame på kalenderen.

Kalenderen selges kun via Lions og Røyken historielaget, og historielaget beholder fortjenesten for sitt salg.

Kalenderen er også en fin gave til slekt og venner, og egner seg godt for utflyttede røykenbøringer.

Pris: Kun kr 50.- pr stk.

Kalendere leveres etter avtale.

Til utenbygdsboende må vi benytte posten, portoutgifter kommer da i tillegg (kr 22.- for inntil 350 gram).

Telefonnummer for bestilling av Røykenkalenderen for 2006:

Anne-Kirsti Andresen mobil tlf 908 09 253,

Bjarne Kjos tlf 31 28 33 13 (934 13 927),

eller e-post bjarne.kjos@trygdeetaten.no

Bjørn Fossnes tlf 35 55 89 09 (922 58 512),

eller e-post: b-foss@online.no

Cato Christoffersen tlf 31 28 21 02

Penny og Bjørn Eric Hansen inviterer til

Galleri Godshuset

Penny Hansen



til juleutstilling «KUNST SOM VARMER!»

lørdag 26. november–torsdag 22. desember



Et stort utvalg av flotte julegaver og kunst fyller galleriets koselige lokaler i advent – bl.a. tovete hatter og klær, nydelige trearbeider, glade bilder, festlig keramikk samt innramming, dikt- og turbøker m.m.

NB! Ekstra åpent i advent:

alle lørdager og søndager kl.12–16, ellers som vanlig
mandag–fredag kl.11–16, langåpent torsdager kl.11–19,
eller etter avtale.

HJERTELEG VELKOMMEN INNOM
TIL EN HYGGELIG FØRJULS KUNSTPAUSE!

Galleri Godshuset ved Røyken stasjon,
Spikkestadvn. 99A, 3440 Røyken Tel. 31 29 47 75

www.godshuset.no www.hurumhalvoya.no

Denne annonsen er støttet av

Multiservice AS

SPELALMETALLER, TITAN OG RUSTFRITT
KONSULENT FOR INDUSTRI OG OFFSHORE

Spikkestadvn. 99A, Røyken